

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně:

J. K., nar. X

bytem X

zastoupena Mgr. et Mgr. Romanem Košutem, advokátem,
se sídlem Radhošťská 1942/2, 130 00 Praha 3

proti

žalovaná:

Česká správa sociálního zabezpečení,

se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. února 2024, č.j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. února 2024, č.j. X, a ze dne 5. 10. 2023, č.j. X, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 9 280,70 Kč k rukám jejího právního zástupce Mgr. et Mgr. Romana Košuta, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. února 2024, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle

ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) a § 90 odst. 1 písm. c) prvního zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 5. 10. 2023, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že se žalobkyni podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů od 3. 10. 2022 zvyšuje výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně činil 11 559 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 290/2022 Sb. se od 1. 1. 2023 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně zvyšuje na 12 090 Kč měsíčně. Podle § 67ca odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. se invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně od června 2023 zvyšuje na 12 676 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 286/2023 Sb. se od 1. 1. 2024 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně zvyšuje na 13 036 Kč měsíčně. Podle předběžně vykonatelného rozhodnutí č. j. X ze dne 5. 10. 2023 byl účastníci řízení vyplacen invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně za období od 8. 6. 2023 do 9. 6. 2023 ve výši 20 141 Kč měsíčně, od 10. 6. 2023 do 31. 12. 2023 ve výši 20 912 Kč měsíčně a od 1. 1. 2024 do 9. 3. 2024 ve výši 21 272 Kč měsíčně.

2. Prvostupňovým rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni ode dne 8. 6. 2023 zvýšila invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

II. Podstatný obsah žaloby

3. Žalobkyně předně zrekapitulovala průběh předcházejícího řízení a poté namítala nezákonnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřovala v nesprávném posudkovém zhodnocení jejího zdravotního stavu a pracovní schopnosti, v nesprávném právním posouzení věci a v nesprávně zjištěném datu změny stupně invalidity.
4. Žalobkyně uvedla, že posudková lékařka v námitkovém řízení učinila svůj závěr, aniž by podrobně zkoumala zdravotní stav a pracovní schopnosti žalobkyně, kterou ani nepřizvala k posouzení zdravotního stavu, což je podle žalobkyně naprosto nevhodný postup s ohledem na extrémně raritní výskyt zdravotního postižení žalobkyně, v důsledku kterého je práce neschopná, a to zejména s ohledem na únavový syndrom, kdy žalobkyně pociťuje prakticky celodenní únavu. Dále podrobně popsala svoje zdravotní obtíže a s nimi související omezení.
5. Posudková lékařka podle žalobkyně nikterak nepřihlédla k rozsahu jejího zdravotního postižení, tj. souboru všech funkčních poruch, které se se X ve formě X pojí. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně pak podřadila pod položku X bez jakéhokoli zohlednění ostatních funkčních poruch, tj. postižení X, X, X, X, X a X. Podle žalobkyně měl být rozhodující příčinu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podřazena pod položku 7d, oddílu B, kapitoly X přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (X) s ohledem na posudkové hledisko podle položky 7.

6. Žalobkyně přitom poukázala na to, že v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity absentuje samostatná kapitola pro X, která funkčně postihuje X člověka.
7. Dále žalobkyně poukázala na posudková zjištění posudkových lékařů, ze kterých vyplývá nález několika zdravotních postižení, přičemž některá z nich mají evidentní negativní vliv na pracovní schopnost žalobkyně z důvodu jejich kumulace a kombinace. Podle žalobkyně mělo být proto ve smyslu ust. § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity přihlédnuto k působení polymorbidity na pracovní schopnost žalobkyně a navýšena celková míra poklesu její pracovní schopnosti až od 10 procentních bodů.
8. Posuzující lékařka v rámci námitkového řízení se zaměřila pouze na X postižené X, aniž by se vyjádřila či posudkově zhodnotila X postižené X. Posudkové závěry posudku v námitkovém řízení pak žalobkyně měla za nepřesvědčivé a zcela nepřezkoumatelné, když ve vztahu k zdravotnímu stavu a míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně byly odůvodněny toliko tím, že funkční dopad rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu měl být předchozím posudkem nadhodnocen a že vyšší míra poklesu pracovní schopnosti nemá podklad v objektivních nálezech.
9. Žalobkyně poté shrnula, že její zdravotní stav odpovídá invaliditě třetího stupně, a to i s ohledem na skutečnost, že její zdravotní postižení se nenachází v remisi, funkční postižení X je rozsáhlé a dlouhodobé následky zdravotního postižení podstatným způsobem snižují pracovní schopnosti žalobkyně.
10. Dále žalobkyně namítala nesprávně zjištěné datum změny stupně invalidity žalobkyně na invaliditu třetího stupně stanovené posudkem vydaným pro účely prvostupňového rozhodnutí i nesprávně zjištěné datům změny stupně invalidity stanovené posudkem vydaným pro účely námitkového řízení. Podle žalobkyně nastala změna stupně invalidity nejpozději ke dni 19. 3. 2021, kdy nastoupila pracovní neschopnost s tím, že dne 5. 5. 2021 došlo k prvnímu nálezu X.
11. Žalobkyně proto navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalované k dalšímu řízení. V té souvislosti rovněž žádala přiznání náhrady nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

12. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zrekapitulovala stručně obsah žalobních námitek a podrobněji průběh správního řízení. Shrnula také platnou právní úpravu, kterou se při svém rozhodování řídila, a uvedla, že je při svém rozhodování vázána odbornými lékařskými posudky, proto za současného stavu setrvala na svém rozhodnutí.
13. Dále žalovaná podrobněji zrekapitulovala podstatný obsah a závěry posudku svého Institutu posuzování zdravotního stavu.
14. Za účelem posouzení invalidity žalobce pak navrhla provést důkaz posudkem Posudkové komise MPSV a následně zamítnout žalobu, pokud nebude zjištěno, že je žalobkyně invalidní pro invaliditu třetího stupně. Jinak ponechal rozhodnutí ve věci na úvaze soudu.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
16. Prvostupňovým rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni ode dne 8. 6. 2023 zvýšila invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, neboť podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 6. 2023 již žalobkyně není invalidní pro invaliditu prvního stupně, nýbrž pro invaliditu třetího stupně.
17. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, ve kterých nesouhlasila se stanoveným datem změny stupně invalidity.
18. O námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že změnila prvostupňové rozhodnutí žalované tak, že se žalobkyni podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů od 3. 10. 2022 zvyšuje výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně činil 11 559 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 290/2022 Sb. se od 1. 1. 2023 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně zvyšuje na 12 090 Kč měsíčně. Podle § 67ca odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. se invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně od června 2023 zvyšuje na 12 676 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 286/2023 Sb. se od 1. 1. 2024 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně zvyšuje na 13 036 Kč měsíčně. Podle předběžně vykonatelného rozhodnutí č. j. X ze dne 5. 10. 2023 byl účastníci řízení vyplacen invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně za období od 8. 6. 2023 do 9. 6. 2023 ve výši 20 141 Kč měsíčně, od 10. 6. 2023 do 31. 12. 2023 ve výši 20 912 Kč měsíčně a od 1. 1. 2024 do 9. 3. 2024 ve výši 21 272 Kč měsíčně.
19. V řízení o námitkách nechala žalovaná vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, který vycházel ze zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře a dalších odborných lékařských nálezů. Lékař v posudku o invaliditě žalobkyně v řízení o jejích námitkách dospěl k závěru, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 50 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X., oddíle B, položce 7c) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 30 % - 50 %. Posudkový lékař pak míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně volil na horní hranici uvedeného rozmezí, kterou dále nenavýšoval podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Datum změny stupně invalidity stanovil na 3. 10. 2022.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.). Rozhodoval přitom po projednání ve věci samé, ke kterému

nařídil jednání již přinejmenším s ohledem na potřebu provést důkaz posudkem posudkové komise MPSV.

21. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
22. Podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
23. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
24. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala hlavně skutkové závěry týkající se posouzení jejího zdravotního stavu, k jehož posouzení soud nemá (ani nemůže mít) odborné lékařské znalosti, na nichž takové posouzení závisí. S ohledem na to i s přihlédnutím k důkaznímu návrhu žalované soud nechal vypracovat posudek o invaliditě žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jako „posudková komise“), která soudu předložila posudek ze dne 9. 10. 2024, evidenční číslo SZ/2024/1102-PH-9 (dále též jako „posudek MPSV“). Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení z předsedy komise MUDr. JUDr. J. Š., Ph.D., dalšího lékaře MUDr. Z. V. s odborností neurologie a tajemníka Bc. J. P., DiS. Pokud jde o namítané složení posudkové komise, nelze než konstatovat, že toto nijak neodporuje právním předpisům, když z ust. § 16b odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. se podává, že předsedou posudkové komise je posudkový lékař, v jehož výlučné kompetenci je pak konkrétní složení posudkové komise. Z ust. § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. poté vyplývá pouze to, že dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů. Tyto zákonné mantinely nebyly v případě shora uvedeného složení posudkové komise překročeny.
25. Posudková komise dospěla na základě předložené spisové dokumentace Městského soudu v Praze, dokumentace ČSSZ, předložených lékařských nálezů i vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně jsou sníženy o 50 % a jedná se tak v případě žalobkyně o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995., a to od 8. 9. 2022. Posudková komise u žalobkyně shledala jako

rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti postižení odpovídající kapitole X (postižení dýchací soustavy), oddílu B (dolní dýchací cesty) položce 7c (Sarkoidóza s postižením ve II. stadiu) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje v rozmezí 30 % - 50 % s tím, že posudková komise konkrétní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně určila ve výši 50 %, tj. na horní hranici stanoveného procentního rozmezí se zohledněním dalších zdravotní postižení. Oproti posudku Institutu posuzování zdravotního stavu stanovila odlišné datum změny invalidity.

26. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019 č.j. 8 Ads 138/2017-40 k tomu tento soud uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).“*
27. V řízení předložený posudek pak splňuje všechny formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity a soud jej vyhodnotil jako úplný, celistvý a přesvědčivý ve smyslu shora citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z uvedeného posudku je zřejmé, na základě jakých úvah dospěla posudková komise k odlišnému hodnocení zdravotního stavu žalobkyně oproti posudkovým lékařům žalované, kdy posudková komise hodnotila postižení žalobkyně podle jiné položky a kapitoly přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a zohlednila i její pracovní anamnézu. K námitkám žalobkyně se posudková komise vyjádřila dostatečně na stranách 12 – 14 posudku. V projednávané věci soud tedy nemá žádné pochybnosti o tom, že skutkový stav byl zjištěn řádně a v takovém rozsahu, který nedává prostor pro jakékoli pochybnosti o správnosti posudkových závěrů posudku MPSV, pročez se o tyto při svém rozhodování ponejvíce opřel.

VI. Závěr a náklady řízení

28. Z posudku MPSV tak má soud za prokázané, že se u žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí jednalo o invaliditu druhého stupně, avšak s odlišným dnem změny stupně invalidity. Napadené rozhodnutí bylo tudíž zatíženo vadou spočívající v nesprávném zjištění skutkového stavu, byť toliko ohledně data změny invalidity, a proto je městský soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil, a to včetně prvostupňového rozhodnutí (§ 78 odst. 3 s.ř.s.), a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaná v dalším řízení vázána právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil. Podle § 78 odst. 6 s. ř. s. platí, že zrušil-li soud rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí.

29. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla v řízení úspěšná, pročez jí náleží náhrada nákladů řízení v tomto případě představovaná náklady právního zastoupení. Náklady tvoří odměna advokáta za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tedy převzetí právního zastoupení ve věci a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby, a účast na jednání před soudem. Dle ustanovení § 7 bodu 3 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu ve znění platném a účinném do 31. 12. 2024 činí výše odměny za jeden úkon právní služby 1.000,- Kč (2 x 1.000,- Kč = 2.000,- Kč), dle ustanovení § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění platném a účinném od 1. 1. 2025 pak činí výše odměny za jeden úkon právní služby 4.620,- Kč (1 x 4.620,- Kč = 4.620,- Kč). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění platném a účinném do 31. 12. 2024 činí 300,- Kč za každý úkon (2 x 300,- Kč = 600,- Kč), náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění platném a účinném od 1. 1. 2025 pak činí 450,- Kč za každý úkon (1 x 450,- Kč = 450,- Kč). Celkem tedy náklady právního zastoupení činí částku ve výši 7.670,- Kč navýšenou o částku ve výši 1.610,70,- Kč odpovídající DPH, jejímž je zástupce žalobkyně plátcem, tj. celkem 9 280,70,- Kč. Soud naproti tomu nepřiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení spočívajících v odměně za sepis vyjádření k posudku MPSV, neboť k tomuto vyjádření žalobkyni soud nevyzýval, nepřineslo ve věci nic nového, když se zde argumentace často kryla s argumentací uplatněnou již v žalobě, a tudíž je soud nepovažoval za účelný úkon.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 5. listopadu 2025

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce